

^A*Întru mulți ani!*

Că ziua de 26 ianuarie a devenit o sărbătoare a poporului, o sărbătoare națională — aceasta nu e rezultatul unui act de voință, ci al unui fenomen de suflet. Nimeni n-a hotărît ca această dată să fie a unei unanime manifestări de admirație, de dragoste, de recunoștință. Dar forța conștiinței colective, ajunsă la omogenitatea maximei concentrări, maximei tensiuni și maximei limpezimi, e mai puternică decât orice : și, atunci cînd ea nu-și mai poate rezista sieși, se revarsă în afară și se exprimă, în toate felurile și pe toate glasurile, răspicat, poruncitor, fără apel.

Așa se face că noi, cetățenii României Socialiste, noi, românii acestei epoci, avem o zi de sărbătoare națională, care nu e oficială. E sărbătoarea sentimentului național, nestăvilit în rostirea lui. E ziua de 26 ianuarie. E ziua

de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a celor șaizeci de ani de viață și a celor patruzeci și cinci, de neîntreruptă, neobosită acțiune revoluționară, în slujba Partidului și a poporului.

Spre a da expresie sentimentului care ne însufletește, calea cuvintului — cu puterea acestuia, atât de limitată, cu viața lui, atât de efemeră — se dovedește a fi cea mai grea, cea mai necăjită. O horă învîrtită spontan de tineri și bătrîni, un cîntec intonat de mii de glasuri, o chiuitură țîșnită dintr-un piept clocotitor, de se aude dintr-un capăt al țării pînă în celălalt, sau chiar un lapidar, simplu la mulți ani, rostit de milioane de oameni, cu ochii strălucind de bucurie și sinceritate, oricare dintre acestea poate spune mai mult, bate mult mai departe, decît o pagină de fraze și „cuvinte potrivite“. Dar, pentru activitatea noastră, pentru noi — care simțim nevoia, ea și toți ceilalți, de a ne împărtăși bucuria cu cît mai mulți, și măcar cu cititorii noștri —, nu există altă cale decît a cuvintului scris, această cale care e a noastră, și pe care pășim, astăzi, cu mai multă sfiială decît oricînd.

Pentru noi, marxiști și comuniști, ideea de providență este inadmisibilă, iar imaginea „omului providențial“ este încărcată de cea mai neagră experiență istorică. Totuși, ce forță misterioasă — sau ce impenetrabilă combinație de forțe necunoscute — hotărăște ca, acum șaizeci de ani, în Scorniceștii Oltului, sătuc neștiut, pierdut în obscuritatea generală a satului românesc, să se nască omul care va fi, în această țară, cel dintîi, și-i va da, înăuntru și în afară, cea mai mare strălucire? Nu începe vorbă că această forță era ascunsă în dreptul poporului nostru de a se afirma în istorie, de a-și făuri destinul istoric, de a-și croi drum liber în sus, prin istorie. Ideea de providență implică „dar“, „favoare“, „milă“, în condițiile celui mai absolut arbitrar, al spontanei gratuități. Poporul nostru nu avea nevoie de asemenea semne, de asemenea caritate, divină sau de altă natură. El avea „dreptul“ la un om genial, care să-l conducă pe drumul nou, el avea „dreptul“ la Nicolae Ceaușescu. Nașterea și prezența la cîrmă a lui Nicolae Ceaușescu sînt o necesitate istorică. Aceasta se poate lesne descifra dintr-o mulțime de semne, de pildă : libertatea interioară absolută a uriașei lui personalități, care se simte a fi condiționată numai de drepturile și de necesitatea, de nevoia istorică a poporului ; sinteza de realism, de luciditate fără greș, cu pasiunea arzătoare, cu entuziasmul și credința, nestăvilite ; comunicarea directă, rapidă, totală, cu sufletul maselor, cu sufletul popular, comunicare care a devenit și devine identificare, printr-un proces ce se produce, fără cea mai neînsemnată rezervă sau sincopă, în fiecă clipă ; voința neabătută, inepuizabilă, întregă, care conduce munca sa, dictîndu-i atîtea sacrificii, voință a omului împovărat de o misiune, de un mandat, ale căror exigențe, ale căror porunci sînt, teoretic și practic, nelimitate. Și încă multe, multe altele...

Toată lumea spune și vrea „omul potrivit, la locul potrivit“... Nicolae Ceaușescu a fost totdeauna la locul unde trebuia să se afle — totdeauna, cel mai greu — și pe potriva locului. Începînd cu „locul nașterii“ — satul, unde se concentra spiritul poporului, satul, pe care apăsa, în seculare straturi suprapuse, nedreptatea cea mai veche. Dar leagănul său a fost clasa muncitoare, în care se concentra, la cel mai înalt grad, necesitatea istorică, și care era chemată să

o exprime. Iar școala sa a fost Partidul, această vatră de formare, de idei, de acțiune. Unde mai era „locul potrivit“ al lui Nicolae Ceaușescu? Oh, nicăieri unde era căldicel, confortabil, unde era liniște și răsfăț. Ci oriunde era primejdie, suferință, sacrificiu : pe baricadă, în clandestinitate, în o mie de sarcini de partid și de acțiuni revoluționare, pe atâtea fronturi de luptă politică și socială — acolo era el „potrivit“, și acolo era locul lui, pe care-l lărgea fără încetare și îl însemna adine, cu harul personalității eroice și creatoare.

Putea exista „loc“ încă și mai greu? Putea : acela de secretar general al Partidului, al Partidului care își asumă sarcinile cele mai mărețe, de făurire a unei lumi noi, și acela de președinte al Republicii, al unui stat care, sub cirmuirea sa, atinge viteza vertiginoasă a zborului și înălțimile supreme. Pe care, anume, dintre marile lui trăsături caracteristice, s-o socotim cea dintâi, pentru a da acestor sarcini strivitoare un conținut și dimensiuni fără seamăn? Setea de ideal cea mai arzătoare, sau spiritul realist cel mai riguros ; conștiința răspunderii netirguite, sau omenia fără limite ; profunzimea cugetării, sau simțul cel mai acut al practicii și observația cea mai minuțioasă a concretului ; patosul patriotic cel mai înflăcărat, sau sentimentul umanității universale ; imaginația creatoare cea mai îndrăzneată, sau instinctul sigur, neînșelător, al posibilului ; talentul și geniul, sau simplitatea și modestia ; și așa mai departe, într-o analiză imposibil de dus pînă la capăt, într-un portret, deocamdată, imposibil de cuprins ? Cu astfel de daruri, Nicolae Ceaușescu încarnează, sub ochii noștri, omul nou, idealul final și vital al comunismului, spre care tinde întregul nostru efort moral. El ne dă o prefigurație fericită a omului nou, în plină, liberă și armonioasă mișcare. Cu astfel de daruri el a dat titlurilor de secretar general al Partidului, de președinte al Republicii — care sînt, în definitiv, cuvinte abstracte, reci, de desemnare oficială a unor ranguri și demnități — un uriaș conținut afectiv, o inegalabilă forță de comunicare vie, o vibrație adîncă și gravă, care stîrnesc în sufletul oricărui om, al întregului popor, ecoul pe care îl stîrnesc numai anumite cuvinte străvechi, numind categoriile fundamentale ale legăturilor și relațiilor dintre oamenii acestui pămînt : „părinte“, „frate“, „tată“, „cîrmaci“, „călăuz“, „prieten“, „apărător“. Poporul poartă în suflet conținutul acestor cuvinte, care au pentru el, ca reprezentare unică, pe Nicolae Ceaușescu.

Toți îi datorăm aceeași recunoștință, și fiecare în parte, pe sarcini sociale și pe profesii, cite ceva care e cu deosebire al nostru. Noi, oamenii de artă și cultură, în a căror sferă de activitate revista noastră e o părțică, îi datorăm o nouă înțelegere a misiunii noastre, deschiderea unor perspective largi și rodnice pentru creație.

Inventarierea completă a țărilor multiple ale creației și definirea conținutului fiecăruia dintre ele — cel ideologic, cel patriotic, cel educativ, civic și etic — sînt rezultatul gîndirii sale marxiste novatoare, și totodată al acestei idei-forță, pe care cel dintîi a analizat-o, că arta și cultura se angajează deopotrivă în totalitatea activității sociale, ca și a existenței individuale, cu întregul substrat moral propriu fiecăreia, cu toate frămîntările specifice. Accentuarea egală, egal de viguroasă, a tuturor obiectivelor, angajarea ei adîncă în planurile cele mai largi și în ungherele cele mai tînuite ale vieții, au dus la o extindere necunoscută pînă azi a orizonturilor creației, împletită cu

o solidă unitate interioară. Sub veghea atentă a lui Nicolae Ceaușescu, cu imboldul lui neobosit, arta epocii noastre a depășit ezitățile, contradicțiile, constrîngerile interioare fricoase și dogmatice, și cunoaște azi un avînt care ne cuprinde pe toți și care dă maselor de milioane de făuritori ai socialismului hrana spirituală pe care o așteaptă.

Ceva cu mult mai important, de o importanță decisivă în istoria civilizației, a culturii și artei socialiste, va rămîne, între atîtea altele, legat de numele lui Nicolae Ceaușescu. Este momentul, și conștiința, saltului de la cultura și arta pentru popor — etapă indispensabilă în faza construirii socialismului — la cultura și arta cu poporul, fenomen necesar și etapă tot atît de indispensabilă în faza societății multilateral dezvoltate, ea însăși o situație istorică nouă, a cărei identificare, definire și denumire sînt rezultatul analizei marxiste originale a lui Nicolae Ceaușescu. Diferența dintre artistul profesionist și consumatorul pasiv al artei, de pînă azi, tinde să se șteargă, întocmai ca diferența dintre țaran și orășan, dintre muncitorul manual și intelectual. Colaborarea cea mai strînsă dintre artistul profesionist, sau exclusiv, sau specializat, și cel din rîndul tuturor oamenilor muncii, devine premisa de neînlucuit a oricărei înnoiri, a oricărui progres al artei epocii noastre. Despre colosala importanță a acestei noi înțelegeri, noi condiționări a creației artistice, a culturii în ansamblul său, viitorul ne va furniza dovezi din ce în ce mai bogate, mai concludente. Deocamdată, Festivalul național „Cîntarea României“, inițiat de Nicolae Ceaușescu — și e încă o dovadă a stringenței curajoase cu care el confruntă, de îndată, valoarea teoriei cu sentința practicii — ne-a demonstrat, în chip mai mult decît îmbucurător, perspectiva fecundă a acestui nou drum.

Se poate, cineva iluziona că a spus, măcar în parte, ceea ce sufletul simte pentru omul extraordinar a cărui aniversare o sărbătorim ? O, nu ! Așa că ne întoarcem de unde am plecat și, suflet lîngă toate celelalte milioane de suflete, confundîndu-ne în emoția întregului nostru popor, rostim din adîncul inimii :

Întru mulți ani, tovarășe Nicolae Ceaușescu !